

ODESÍLATEL:

Ing. Karel Bláha, CSc.
ředitel odboru environmentálních rizik
a ekologických škod
Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65
100 10 Praha 10

ADRESÁT:

Vážená paní
Ing. Marcela Tomášková
H-Zone, s.r.o.
Brandlova 1267/6
702 00 Ostrava – Moravská
Ostrava

V Praze dne
Čj.:

13. července 2011
55273/ENV/11
1924/750/11/AS

Závazné stanovisko MŽP k žádosti k OPŽP, prioritní osa 4, oblast podpory 4.2

Odbor environmentálních rizik a ekologických škod vydává stanovisko k žádosti společnosti H-Zone, s.r.o., která se týká posouzení záměru realizace nápravných opatření na lokalitě Ostrava Hrušov Business park.

1. Vyjádření k poskytnutým informacím, zhodnocení kvality, propracovanosti žádosti a stavu SEZ na lokalitě:

- Jedná se o areál bývalých chemických závodů v Hrušově, který se nachází na severovýchodním okraji města o rozloze cca 33,5 ha. Od roku 1851 zde probíhala různá chemická výroba (např. kyseliny sírová, mravenčí nebo chlorovodíková, lipoton, titanová běloba, železitě červeně, soda, různé soli apod.). Výroba byla zastavena v roce 1996. V současné době jsou všechny stavební objekty na lokalitě demolovány. V budoucnosti se předpokládá její využití v rámci průmyslového rozvoje města.
- Součástí areálu je i skládka nebezpečného odpadu ve vlastnictví Hrušovské chemické společnosti, spol. s r.o., která je provozována v souladu s odpadovou legislativou a není součástí tohoto projektu nápravných opatření.
- V geologické stavbě území jsou zastoupeny antropogenní navážky, kvartérní uložení vyšší terasy a údolní terasy a předkvartérní podloží, reprezentované miocenními jíly a horninami karbonu. Celou zájmovou plochu pokrývají antropogenní navážky. Hlavním kolektorem podzemní vody v areálu bývalého podniku HCHZ je vrstva glacifluviálních štěrků a písků. Regionální drenážní bází kvartérních podzemních vod jsou v území obecně koryta řek Odry a Ostravice. Specifikem lokality je však částečný sestup kvartérních podzemních vod do karbonského horninového masívu.
- V podloží lokality v minulosti probíhala hornická činnost, díky které docházelo k poklesům terénu. Přímo v území jsou doložena tři stará úvodní důlní díla – jámy, založené před rokem 1852. Další stará důlní díla se nacházejí v bezprostředním okolí zájmového území.

- Analýza rizik („Ostrava – Hrušov - Geofactory“, AQD – envitest, s.r.o., květen 2007) ověřila kontaminaci celého areálu (zeminy a podzemní vody) převážně těžkými kovy (As, Ba, Cd, Cu, Pb, Be, Cr, V, Ni, Hg, Co, Zn). Dále bylo vymapováno několik omezených ohnisek kontaminace PAU, výjimečně i RU. Vysoké jsou rovněž koncentrace síry v zeminách. Ověřena byla rovněž kontaminace podzemních vod v areálu, a to především sírany, chloridy, Zn, Al^{3+} , NO_3^- , Co, Ni, Cu, NH_4^+ , floridy, Cr^{6+} , Cd, Pb, V, NO_2^- , As, Be, Mo, Hg, spolu s nízkým pH ve výluzích zemin.
- Potvrzena byla karcinogenní i nekarcinogenní rizika při kontaktu se zemínou. Vzhledem k existenci mnoha zdrojů znečištění v okolí lokality např. důlní vody z jámy Jeremenko, lze konstatovat, že původcem znečištění řeky Odry není kontaminace z areálu HCHZ.
- Jako optimální varianta řešení staré ekologické zátěže v areálu HCHZ byla studií proveditelnosti (AQD – envitest, s.r.o., listopad 2010) vyhodnocena metoda celoplošného překryvu plochy areálu nekontaminovanou zemínou.
- Projektová dokumentace počítá s překryvem o vrstvě 60 cm s náležitým hutněním. K vyrovnaní terénu budou na základě doplňkového průzkumu použity i mechanicky upravené stavební materiály, které se na lokalitě nacházejí po demolici bývalých objektů. V rámci sanačních prací budou v areálu odstraněny veškeré inženýrské sítě. Před aplikací plošného překrytu budou na lokalitě odstraněna dílčí ohniska kontaminace PAU, zároveň dojde k vyrovnaní terénních nerovností. Na lokalitě bude zřízena provizorní komunikace a mezideponie pro používané materiály. Na základě vzorkování bude zásypový materiál (ten, který pochází přímo z lokality) tříděn podle stupně kontaminace (ta není na ploše areálu zcela rovnoměrně rozmístěna), aby se zabránilo smísení (a případně použití) materiálu z kontaminovanějších částí areálu s materiálem méně kontaminovaným. Sanace podzemních vod, ani izolace plochy areálu proti průniku srážkových vod není plánována.
- Předkládaný projekt byl s OEREŠ MŽP před definitivním předložením konzultován a požadavky MŽP byly zhotovitelem akceptovány.
- Podrobnosti k lokalitě byly doloženy požadovaným způsobem.

2. Stanovisko k prioritnosti předložené žádosti, zařazení do příslušné kategorie priorit:

Současný stav – kontaminace nad úrovní přípustných legislativních limitů nebo nemožnost využívání lokality v souladu s platným územním plánem nebo šíření kontaminace z lokality

Kategorie A2: nutnost realizace nápravného opatření

3. Stanovení limitů, resp. opatření k nápravě závadného stavu:

V rámci analýzy rizik („Ostrava – Hrušov - Geofactory“, AQD – envitest, s.r.o., květen 2007) byly posouzeny reálné expoziční scénáře a výpočtem byly odvozeny a doporučeny následující cílové limity pro sanaci nesaturované zóny:

kontaminant	přípustná koncentrace mg/kg sušiny	poznámka
As	95	
V	28	
benzo(a)pyren	20	ohniska v areálu výroba

kontaminant	přípustná koncentrace mg/kg sušiny	poznámka
pH	pod pH 9 a nad pH 5	

4. Závazné součásti zadávací a projektové dokumentace, požadavky MŽP v rámci realizace projektu:

- a) Schválené projektové dokumentace „Ostrava – Hrušov Business park Projekt sanace území“ (AQD – envitest, s.r.o., červenec 2011) a „Ostrava – Hrušov Business park, Sanace území“ dokumentace pro územní řízení (HYDROPROJEKT CZ, a.s., říjen 2010) budou neměnnou součástí zadávací dokumentace.
- b) Součástí kvalifikačních kritérií v zadávací dokumentaci budou požadavky na uchazeče s **Osvědčením odborné způsobilosti** podle §3 odst. 3 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů, projektovat, provádět a vyhodnocovat geologické práce v oborech: 1) **hydrogeologie** – práce uvedené v § 2 odst. 1 písm. c) zákona č. 62/1988 Sb., 2) **inženýrská geologie** – práce uvedené v § 2 odst. 1 písm. d) zákona č. 62/1988 Sb., 3) **sanační geologické práce-sanace** – práce uvedené v § 2 odst. 1 písm. g) zákona č. 62/1988 Sb., **osvědčení o autorizaci v oboru pozemní stavby, úřední oprávnění pro ověřování výsledků zeměměřických činností** podle § 13 odst. 1 písm. a) až c) zák. č. 200/1994 Sb., v platném znění a certifikát **Manažer vzorkování podzemních vod a odpadů** vydaný Českou společností pro jakost nebo certifikát podobného relevantního zaměření. Uchazeč doloží rovněž doklady o **oprávnění k podnikání** podle zvláštních právních předpisů v rozsahu, který doloží oprávnění uchazeče zrealizovat předmět veřejné zakázky, zejména výpis ze živnostenského rejstříku, kterým uchazeč prokáže živnostenské oprávnění minimálně v činnostech vázaných živností: **geologické práce, podnikání s nebezpečnými odpady, provádění staveb, jejich změn a odstraňování, projektová činnost ve výstavbě. Laboratorní práce budou prováděny v laboratoři s akreditací pro analýzy projektované v rámci AR.**
- c) Na základě vítězného nabídkového projektu bude zpracován realizační projekt, který bude před zahájením prací předložen OEREŠ MŽP k odsouhlasení.
- d) Práce budou prováděny v souladu s platnou legislativou a platnými MP MŽP, zejména s vyhláškou č. 369/2004 Sb., o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, oznamování rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob výhradních ložisek, v platném znění, dále pak budou průzkumné práce na lokalitě realizovány dle MP MŽP č.13 z roku 2005, aktualizovaná analýza rizik dle výše zmíněné vyhlášky a platného MP MŽP 1/2011 a doplnění databáze SEKM s vyhodnocení priorit dle MP MŽP 2/2011.
- e) Budou zpracovávány průběžné etapové (roční) zprávy, které budou předkládány MŽP OEREŠ k odsouhlasení. Na základě etapových zpráv budou svolávány kontrolní dny, kde bude rozhodnuto o postupu prací v etapě následující.
- f) V rámci sanace bude probíhat sanační monitoring, a to minimálně v rozsahu daném schválenou projektovou dokumentací.

- g) Metodické změny významného charakteru budou předloženy OEREŠ MŽP k odsouhlasení.
- h) Zástupce OEREŠ MŽP bude zván na kontrolní dny.
- i) V návaznosti na ukončení sanačních prací bude na lokalitě prováděn postsanační monitoring, a to minimálně v rozsahu daném schválenou projektovou dokumentací.
- j) Po provedení sanace bude zpracována AAR, a to dle příslušného MP MŽP, a to subjektem nezávislým na dodavateli sanačních prací. V AAR bude provedeno zhodnocení provedených nápravných opatření, vyhodnocení rizik zbytkové kontaminace na lokalitě, prokázání dosažených cílových parametrů sanace, zhodnocení stanovených cílových limitů.
- k) Výsledky AAR budou podrobeny oponentnímu jednání.
- l) Výsledky sanace (etapové a závěrečná zpráva), AAR (závěrečné zprávy) i postsanačního monitoringu budou anotovány do databáze SEKM, a to dle standardně požadovaného formátu MŽP (viz příslušný MP MŽP).
- m) Zásadním předpokladem zajištění efektu sanace i v dlouhodobém výhledu je důsledné zohlednění existence celoplošných překrytů v následných etapách rozvoje areálu i při jeho provozu:
 - a. Při budoucích zemních a stavebních pracích v areálu nesmí docházet k tomu, aby na volných plochách mimo objekty a mimo plochy s pevným povrchem došlo k trvalému odstranění překryvné vrstvy a trvalému obnažení původního terénu s kontaminací. K trvalému odstranění nebo snížení mocnosti překrytu může dojít jen tam, kde budou jeho funkci nahrazovat podlahy objektů, pevné povrchy komunikací, parkovišť apod. Na plochách, kde dojde k dočasnému odstranění nebo snížení mocnosti překrytu, bude jeho mocnost a krycí účinek opět obnoveny, a to bezodkladně poté, co pominou důvody, které vedly k jeho odstranění nebo omezení.
 - b. Při nejrušnějších výkopových pracích zasahujících pod bázi překryvné vrstvy a při veškeré manipulaci s kontaminovanými zeminami musí být zajištěna náležitá opatření pro minimalizaci expozice pracovníků i dalších osob v areálu kontaktem s kontaminovanou zeminou i zviřeným kontaminovaným prachem a eliminaci nepříjemných zdravotních rizik.
 - c. Se zeminou z výkopů, zasahujících pod úroveň báze překrytů musí být zacházeno ve zvláštním režimu s těmito základními zásadami:
 - d. Se zeminou musí být nakládáno odděleně, nesmí být ani přechodně ukládána na povrchu sanovaného terénu,
 - e. V rámci lokality lze takovou zeminu použít k úpravám terénu v okrajových částech lokality za podmínky, že budou nakonec také překryty „čistou“ zeminou, minimální mocnosti 0,6 m
 - f. Při případném odvozu takové zeminy mimo areál bývalých HCHZ s ní musí být nakládáno jako s odpadem; pro způsoby nakládání s tímto odpadem budou rozhodující koncentrace škodlivin, zjišťované pro konkrétní výkopky laboratorními analýzami.
 - g. Uvedené zásady a) – c) musí být zapracovány do projektové dokumentace všech budoucích staveb a případných zemních úprav v areálu.

- h. Vlastník areálu zaváže k plnění povinností uvedených pod písm. a) – d) všechny investory budoucí výstavby i případné právní nástupce ve vztahu k vlastnictví pozemků, na kterých budou nápravná opatření provedena.
- i. Vlastník areálu (a příjemce dotace) je přímo odpovědný za dodržování výše uvedených zásad (a-d) i za to, že účinek provedených nápravných opatření bude trvale zachován.
- j. K účasti na všech fázích realizace projektu (kontrolní dny apod.) bude zván zástupce stavebního úřadu a odboru životního prostředí města, tedy složek veřejné správy, které se budou později podílet na rozhodování v území.

Závěr:

Ministerstvo životního prostředí vydává **souhlasné stanovisko** s realizací navržených prací, a to pod podmínkou, že budou splněny všechny výše uvedené požadavky.

S pozdravem

Na vědomí: Mgr. Lenka Melounová, SFŽP, Olbrachtova 2006/9, 140 00 Praha 4